

Het andere en het eigene – onze relatie met natuur en landschap

Matthijs Schouten, Uitgeverij Noordboek, Corredijk, 160 pp, 2022, ISBN 9789056157852, € 17,90

Deze compacte bundel met negen beschouwingen is grotendeels gebaseerd op eerder werk van de auteur, zoals boeken, essays en lezingen. Het idee voor deze uitgave ontstond tijdens de coronapandemie. Veel Nederlanders herontdekten de natuur. Luisteraars van zijn online lezingen vroegen naderhand of zijn verhalen ook op schrift stonden. Zo werd deze beknopte en geactualiseerde bundel geboren.

De hoofdvraag in het boek, steeds op de achtergrond aanwezig, is: is de mens onderdeel van de natuur of staat hij erbuiten? De twee beschouwingen, waarbij ecooloog en filosoof Matthijs Schouten ingaat op wat mensen verstaan onder natuur en landschap, springen eruit. In een helder betoog licht hij de verschillende natuuropvattingen toe. Zonder antwoord te geven op de vraag – zoals het een filosoof betaamt – beschrijft Schouten hoe de opvattingen in westerse en oosterse culturen hierover verschillen, en ook hoe die opvattingen in de loop van de geschiedenis zijn veranderd. Christelijke religies zagen het bijvoorbeeld als een opdracht om de 'wilderis' te beteugelen en het land in cultuur te brengen, terwijl ten tijde van de romantiek eind achttiende en negentiende eeuw de natuur als iets puurs en sereens werd gezien.

Schouten maakt duidelijk dat de verschillende denkbelden nog steeds bestaan. In een dichtbevolkt land als Nederland zorgt dat soms voor spanningen. Hoort de natuur achter een hek die we met rust moeten laten? Of is de natuur er om op een mountainbike doorheen te sjezen of juist om stilte en spiritualiteit te vinden? Begint de natuur bij onszelf en zijn wij rentmeester van onze omgeving? Als we de natuur met rust moeten laten, moeten we deze dan wel beheren?

In één van de beschouwingen beschrijft Schouten de relatie tussen muziek en natuur. Hij ziet hoe in recente natuurfilms muziek een prominente rol heeft gekregen. Het levert sterke combinaties van beeld en muziek op, die bij veel mensen emoties oproepen. Mensen kunnen er door geïnspireerd raken en daardoor, zo betoogt hij, de waarde van natuur meer gaan inzien. Muziek is een krachtig middel om mensen te bereiken.

In de bundel nemen oosterse filosofieën en het Ierse veenmoeraslandschap een prominente plek in. Onderwerpen die niet meteen met elkaar in verband worden gebracht, maar die als verbindende factor de auteur zelf hebben. Schouten is namelijk geschoold in oosterse filosofie en Keltisch taal- en letterkunde. Daarnaast was hij ecooloog bij Staatsbosbeheer en werkzaam als hoogleraar landschapsbescherming in Ierland. Op een treffende wijze brengt hij filosofie en ecologie bij elkaar. Het zet de lezer aan tot nadenken, over wat we onder natuur verstaan en hoe we er ons toe kunnen verhouden. Al met al een inspirerende bundel voor ieder met interesse in natuur, bos en landschap.

Boki Luske

25 februari
Nederlandse Rondhoutveiling
bosgroepen.nl/rondhoutveiling

2 maart
Aardhuissymposium
De bosbodem: basis voor veerkrachtig bos
knbv.nl

4 maart
Landelijke Dag Vlinderstichting
40 jaar vlinderbescherming
www.vlinderstichting.nl

6, 28 maart
Praktisch leidinggeven
cursuscentrumgroen.nl

8 maart
Cursus Zagen geeft Vragen
www.klingenbomen.nl

15 maart
Symposium 50 jaar Sovon: Vogelkennis breed toegestaan
sovon.nl

18 maart
Yuveta mbo Velp: lancering hotspot Boom, bos en natuur
Tevens viering 120 jaar onderwijs boom, bos en natuur
Save the date

21 maart
Veldwerkplaats over het beheer van eendenkooien
www.natuurkennis.nl

24 maart
Hoge Veluwe Landschapssymposium: Integrale benadering in beheer
www.hogeveluwe.nl

start 13 april
Praktijkcursus Landschapsecologie in het terreinbeheer
Velp
www.hvhl.nl

20 april
Cursus Gedurfd lanenbeheer
naturio.nl

20 april
BOSLES voor geïnteresseerde leken
www.klingenbomen.nl

29 april
Cursus Welke naaldboom is dat?
Belangrijkste geslachten en soorten naaldbomen en coniferen in Nederland. Veldbezoek Pinetum De Dennenhorst. conifers.nl